

איימן התנדב לטוס ארצה לבדו ★ ממאי 1948 אני חידש. קיומי בעולם תלוי במכשירי-שמיעה
★ במהלך פרשת-פולארד שבתי לעשן. בוועדת-אבן הייתי משנורר סיגורית מאבא אבן
★ לאורך כל פרשת-פולארד לא חרגתי מסמכותי ★ לולא הייתי מרגל, הייתי בוודאי
אמן ★ כשהייתי בן 33, פגשתי פסלת ידועה, התפתח רומאן, וכך נתפס בי חידק-הפיסול

על עיסקי הדגים

בשנות ה-70, כאשר הייתי מחוץ למערכת (איתן סיים את שירותו במוסד ב-1972), הפכתי יום פרטי. עבדתי אז עם קבוצת ברנס. הקמנו מספר פרויקטים אחרים בשארם-אל-שייח' ובאילת, כמו מלונות. בין היתר, הקמנו "חווה" לגידול דגים. מאחר והגושא היה מעניין, למדתי אותו בצורה שיטתית. קניתי הרבה ספרים, סכנתי בספרינות. נעזרתי גם במורים, כמו הפרופסור פישלזון ודויד פרידמן. פרידמן, מי שיום ומנהל את המיצפה באילת, הוא החונך שלי בעניין הדגים עד עצם היום הזה. ירדתי לפרטי-פרטים. הקמתי חברה עם יהודה שגב, איש-עסקים העובר עד היום בדגים, ושי שירת איתי בפלמ"ח ובש"כ. עסקנו בשליית דגיניו וייצואם לאירופה וארצות-הברית וכן בדיג של דגי-מאכל. החברה הזאת הפסיקה את פעולתה ב-1981. ניסינו להמשיך זאת תחת שילטון מצרי, אבל לא הצלחנו. זה רק מראה מה יקרה אם נחזיר את יהודה ושומרון. המצרים העמיסו עלינו מיכשולים על גבי מיכשולים כלכליים, שלא יכולנו להתגבר עליהם. באותה התקופה — תקופת-הדגים — שכרתי מחסן בגודל של 100 מ"ר. בתוכו סידרתי אקווריומים בסדר-גודל של 20 קוב מים. היינו מביאים לשם את הדגים, אורזים אותם — חיים! — ומייצאים אותם. הבעייה העיקרית היתה כיצד מחזיקים את הדגים האלה בחיים. זה חייב אותי להתמצא במחלות של דגים, בתרופות. זה נשאר לי עד היום, הירע הזה.

על הראייה שלו

מגיל 8 אני מרכיב משקפיים חזקים. אני קצור-ראי. אינני יודע אם זה השפיע או לא, אבל מילדות קראתי כמויות של ספרים. בגיבעתי-השלושה, הקיבוץ שבו גדלתי, צייר מישהו קאריקטורה שלי, שוכב במיטה וערימת-ספרים עוברת לה מצד לצד. בבית יש לי שלושה-ארבעה חדרים עמוסים בספרים. על כל פנים, בעין אחת היו לי 14 דיאטריות ובשניה — 16.

היום תלוי קיומי בעולם במכשירי-שמיעה. (איתן הוריד את מכשירי-השמיעה. זרקתי לעברו הערה פרובוקטיבית. הוא לא הגיב — פשוט לא שמע מילה.) אחרי הפציעה הראשונה, אני זוכר שהתעוררתי בחדר-החולים בקיבוץ יגור. התעוררתי ולא שמעתי דבר. הייתי חרש מוחלט. רק אחרי כמה שבועות הסתבר לי שלמעשה יש לי חרשות חל-קית-מתמדת. היו לי כמה שבועות של תחושה קשה. לא ריחמתי על עצמי. הירחתי איך אוכל לתפקד הלאה, מה אוכל לעשות כדי להתגבר על זה. מהר מאוד למדתי להתגבר עלייך.

הייתי חבלן בפלמ"ח. יותר מאוחר התמנית במרדך. רפול היה חניך שלי. לפתע אירעה התפוצצות גדולה. זה קרה במרחק של שמונים סנטימטרים מגופי. כמעט מתתי. כל גופי מלא צלקות עד עצם היום הזה. (איתן פותח שני כפתורים בחולצתו וחושף חזה מקושט בצלקות ובחתכים.) חוץ מזה, נקרע לי גם עורי-התוף כשתי האוזניים. הפעם השניה היתה כיום הכרזת-המדינה, במאי 1948, בקרב על מלכייה, בגבול לבנון-ישראל. אז התפוצץ פגז-מרגמה כמטר וחצי ממני. עד היום אני מכין איך נשארתי חי. פגעו בי חמישה רסיסים. עור-התוף של אוזני, שהתאחה בינתיים — שבתי לשמוע מאז הפגיעה הראשונה, רק חלש יותר — נקרע בפעם נוספת. ממאי 1948 יש לי חורים בעור-התוף. מאז זה לא התאחה. כעבור שנים ניתחו אותי כדי לאחות את עור-

בביתו עם אשתו מרים
 היכרתי אותה בקורס-ספורט, ודרכינן נפרדו...

איתן בשנות ה-50
 הייתי חבלן בפלמ"ח...

על הפיסל

לולא הייתי מרגל, הייתי בוודאי אמן! (מרים אינה מסכימה עם הצהרה זו. ביתם של מרים ורפי איתן באפקה עמוס ביצירותיו של רפי: החל בסירת פסלים מברונזה, הניצבת על הכוננית בחדר-הטלוויזיה, וכלה ביצירות פחות מוגדרות, המקשטות את הגן.) זה התחיל כשהייתי סטודנט באוניברסיטה בלונדון. פגשתי שם פסלת ידועה והתפתח רומן. שהייתי במחיצתה, ראיתי אותה באולפן והתחלתי לעשות ניסיונות. הייתי אז בן 30. אז נתפס אצלי החיידק. שנים אחר-כך, כשהייתי בפאריס והסתובבנו באירופה, חיפשתי פורקן, הלכתי לסיפריות וקניתי

תורשתי? אימי היתה קצת-רואי מאוד. נראה שקוצרה-הרואי שלי הוא שילוב של תורשה וקריאה מרובה. אדם קצת-רואי בדרגה כזאת צפוי למחלות שונות ומשונות בעיניים, וזה אכן בא. עברתי סידרה של ניתוחים. באחד מהם נוצר לי שטף-דם באחת העיניים. זה היה ביולי 1985 (כשלושה חודשים לפני פיצוץ פרשת-פולארד). כתוצאה מזה הייתי מרותק לבית-החולים — נכנס, יוצא — במשך כמה חודשים. עברתי כמה ניתוחים. איך הראייה שלי עכשיו? שלא יהיה יותר גרוע: בעין אחת שבתי לראות 6:6, ובשניה — 6:12.

אם זה מגביל אותי? זה קשה. נניח שאני יושב ביישיבה של מועצת-מנהלים. בחדר יושבים שלושים אנשים ומדברים. אז קשה לי לשמוע. מצד אחד אני מפסיד, מצד שני — דווקא מרוויח. זה מחייב אותי ללמוד חומר לפני הישיבות. אני מתכוונן המון לקראת ישיבות, מפני שאם לא אקלוט ולוא כמה שברירי דיון — אפסיד ולא אהיה בעניינים. קורה גם שאני מדבר שלא לעניין, פשוט מפני שלא שמעתי משהו. אבל כל הקרובים והי מקורבים לי הסתגלו לכך. בגלל החרשות זכיתי לכינוי "חפרפרת": אני מופיע מתי שאני רוצה, ואני יכול להוריד את מכשירי-השמיעה ולהתחפר לי מתי שרק אחפוף.

התוף, וריפאו את החלק הפנימי של האוזן התיכונה, שגם הוא נפגע. את השמיעה לא השיבו לי. ממאי 1948 אני חרש. אחוזי חרשות? לא ניתן לעשות זאת באחוזים. מאז אני משתמש במכשירי-שמיעה. בלי מכשיר שמעתי קצת כ-10 השנים הראשונות. אחר-כך גם זה ירד.